

Deklaracja Końcowa

projekt do konsultacji

II KONGRESU UNIwersYTETÓw TRZECIEGO WIEKU, Teatr Wielki w Warszawie, 30 marca 2015 r.

II Kongres Uniwersytetów Trzeciego Wieku stanowi najważniejsze wydarzenie obchodów 40. rocznicy ruchu UTW w Polsce, służące podsumowaniu dorobku tego ruchu oraz wyznaczeniu dalszej strategii.

Ruch Uniwersytetów Trzeciego Wieku w Polsce jest, w wymiarze międzynarodowym, modelowym przykładem społecznego funkcjonowania, charakteryzującym się różnorodnością form organizacyjno-prawnych oraz bardzo bogatą ofertą programową wykazując, zwłaszcza w okresie ostatnich 10 lat niezwykle, dynamikę ilościowego i merytorycznego rozwoju, a także dbałość o wysokie standardy działania.

Dzięki tym walorom środowisko to stało się aktywnym, równoprawnym partnerem społecznym najwyższych władz państwowych w tworzeniu polityki senioralnej w kraju.

Rozwój ten możliwy był m.in. dzięki zaangażowaniu i aktywnej pracy liderów UTW oraz wielkiej otwartości najwyższych organów Państwa na problemy senioralne, w tym inicjatyw Parlamentu – Sejmu i Senatu, Rządu RP oraz jednostek samorządu terytorialnego w zakresie tworzenia systemowej, długofalowej polityki senioralnej w Polsce.

Okres ostatnich lat charakteryzował się też bezprecedensowym otwarciem Kancelarii Prezydenta RP na sprawy rodziny i poprawy statusu osób starszych, zaliczając je do najważniejszych priorytetów swojej działalności.

W strategii rozwoju Państwa nadano polityce senioralnej wysoką rangę, a środowiska senioralne wykazały w jej tworzeniu i wdrażaniu partnerskie, kreatywne postawy.

Za najważniejsze wydarzenia w okresie 40. rocznicy środowisko UTW uznaje:

- ❖ ilościowy i merytoryczny rozwój społecznego ruchu Uniwersytetów Trzeciego Wieku, który aktualnie realizowany jest w ponad 500 UTW na terenie kraju; polskie UTW działają także za granicą: na Ukrainie, Białorusi, Litwie, Łotwie, Austrii,
- ❖ utworzenie dwóch ogólnopolskich organizacji UTW, reprezentujących interesy środowiska UTW – Ogólnopolskiego Porozumienia UTW i Ogólnopolskiej Federacji Stowarzyszeń UTW,
- ❖ ogłoszenie przez Senat RP roku 2012 Rokiem Uniwersytetów Trzeciego Wieku, w ramach Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej,
- ❖ zorganizowanie I Kongresu UTW 2012 w Warszawie,
- ❖ wydanie „Paktu na rzecz Seniorów”,
- ❖ nadanie ruchowi UTW rangi partnera rządu w kształtowaniu polityki senioralnej w Polsce,

- ❖ utworzenie Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych 2012-2013,
 - ❖ powołanie w strukturach MPiPS Departamentu Polityki Senioralnej,
 - ❖ utworzenie Komisji Ekspertów ds. Osób Starszych przez Rzecznika Praw Obywatelskich i wydanie monografii „Strategie działania w starzejącym się społeczeństwie. Tezy i rekomendacje”
 - ❖ powołanie przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej Rady ds. Polityki Senioralnej, ciała partycypacyjnego w działaniach na rzecz polityki senioralnej,
 - ❖ utworzenie Parlamentarnego Zespołu ds. UTW,
 - ❖ utworzenie stałej sejmowej Komisji Polityki Senioralnej,
 - ❖ przyjęcie przez rząd pakietu ustaw senioralnych, w tym „Długofalowych Założeń Polityki Senioralnej na lata 2014 - 2020” oraz Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020”.
 - ❖ nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym sprzyjająca rozwojowi ruchu senioralnego, w tym powoływanie gminnych rad seniorów,
 - ❖ stworzenie podstaw prawnych i systemu wspomagania rozwoju ekonomii społecznej i srebrnej gospodarki,
 - ❖ stworzenie przez senacką Komisję Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej projektu nowych systemowych rozwiązań w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi i niesamodzielnymi społecznie,
 - ❖ organizację cyklicznych, ogólnopolskich i regionalnych imprez sportowo-rekreacyjnych, krajowych i międzynarodowych imprez o charakterze konferencyjnym, ogólnopolskich kampanii edukacyjnych i społecznych, festiwali kulturalnych itp.
- ❖ wydanie Monografii „40 lat ruchu UTW w Polsce.”
- ❖ uhonorowanie uchwałą Sejmu RP prof. Haliny Szwarc założycielki pierwszego UTW w Polsce,
- ❖ nadanie rondy w Warszawie imienia prof. Haliny Szwarc
- ❖ opracowanie projektu powołania w Polsce Obywatelskiego Parlamentu Seniorów, który zyskał poparcie najważniejszych osób w Państwie.

Za najważniejsze cele i kierunki strategii rozwoju ruchu Uniwersytetów Trzeciego Wieku na lata 2015-2020 uczestnicy II Kongresu UTW uznają:

❖ ukonstytuowanie się Obywatelskiego Parlamentu Seniorów. W tym celu zostanie zawiązana koalicja senioralna, w skład której wejdą: Fundacja „Ogólnopolskie Porozumienie Uniwersytetów Trzeciego Wieku” w Warszawie, Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku w Nowym Sączu, Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Główny w Warszawie, Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie. Skład koalicji jest sprawą otwartą, prowadzone będą dalsze konsultacje.

Obywatelski Parlament Seniorów stanowić będzie kolejny ważny etap konsolidacji i tworzenia partnerskich relacji środowiska senioralnego z rządem i parlamentem na najwyższym szczeblu. Symbolicznym terminem I sesji Obywatelskiego Parlamentu Seniorów w 2015 r. byłby dzień 1 października, uznany przez Zgromadzenie Ogólne ONZ Międzynarodowym Dniem Osób Starszych.

- ❖ do priorytetowych działań Obywatelskiego Parlamentu Seniorów zaliczyć należy:
 - monitorowanie i ocena efektywności rządowych programów senioralnych;

- wspieranie procesu legislacyjnego systemowych rozwiązań na rzecz osób niesamodzielnych i ich opiekunów;
 - porządkowanie prawa w kierunku czynienia go przyjaznym seniorom oraz inicjowanie nowych rozwiązań legislacyjnych poprawiających sytuację ekonomiczną, zdrowotną i społeczny status seniora;
 - wspieranie lokalnych działań oraz zgłaszanie inicjatyw na rzecz powoływania gminnych rad seniorów;
 - współpraca z sejmową Komisją Polityki Senioralnej oraz senacką Komisją Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej w przedmiocie opiniowania i prowadzenia konsultacji społecznych projektów aktów prawnych dot. osób starszych oraz monitorowania działań na rzecz seniorów.
 - współpraca z Radą ds. Polityki Senioralnej przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej,
 - współpraca z Rzecznikiem Praw Obywatelskich oraz Pełnomocnikiem Rządu ds. Równego Traktowania w zakresie przestrzegania praw osób starszych i podejmowania działań przeciw dyskryminacji ze względu na wiek.
- ❖ zbudowanie powszechnego, uniwersalnego systemu komunikacji społecznej umożliwiającego szybkie dotarcie z informacjami do słuchaczy UTW jak i komunikację między organizacjami senioralnymi,
 - ❖ wdrażanie programów wydłużania aktywności zawodowej i społecznej osób starszych, nabywania nowych kompetencji i umiejętności niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie, w tym kompetencji cyfrowych,
 - ❖ inspirowanie rozwoju ruchu wolontariackiego wewnątrz i międzypokoleniowego oraz współpracy międzypokoleniowej,
 - ❖ wspieranie ekonomii społecznej oraz inspirowanie rozwoju srebrnej gospodarki służącej poprawie bezpieczeństwa i komfortu życia osób starszych;
 - ❖budowanie silnej „Marki: Profesjonalny UTW”, poprzez inspirowanie UTW do aktywności w środowiskach lokalnych i ogólnopolskich oraz stałego podwyższania standardów działania UTW.